

ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา สาขาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

The Strategies to Enhance the Required Competencies to using
Information and Communication Technology for Learning of
Undergraduates in Interdisciplinary Local Development Major
Chaiyaphum Rajabhat University

อินุรากรณ์ มงคลจรกิจติ

Inthuraporn Mongkolkajornkitti

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

E-mail: inthuraporn@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคของนักศึกษา 2) สร้างยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสหวิทยาการ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2557 รุ่นที่ 9 จำนวน 240 คน ได้มาโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน และการเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคต่อการเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก และประเด็นการสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้บริหารศูนย์เรียนรู้และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคต่อการเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา พบว่า โดยภาพรวม ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคต่อการเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา พบว่า โดยภาพรวม ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน จากการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยภาพรวม สามารถสรุปประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้ สัญญาณอินเทอร์เน็ตช้า /สัญญาณอินเทอร์เน็ตยังไม่ถึงพื้นที่ห่างไกล ขาดอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ นักศึกษาฐานะยากจนมีพื้นฐานการใช้คอมพิวเตอร์น้อย ขาดที่ปรึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยี ขาดคู่มือและวิธีใช้ที่สามารถใช้งานได้จริง ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้อินเทอร์เน็ต มีพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศน้อย งานที่ไม่เกี่ยวกับเทคโนโลยี สื่อการเรียนการสอนเก่าอุปกรณ์ไม่อยู่ในสภาพใช้งาน นักศึกษาที่มีอายุสูง ใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น สื่อการสอนไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา นักศึกษามีความแตกต่างของวัย หรือการเรียนมีปัญหาในการสื่อสารระหว่างคนสองกลุ่ม

2. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของสาขาวิชาสหวิทยาการ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ นำไปกำหนดยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพตามความต้องการของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปฏิรูประบบการบริหารจัดการเรียนการสอนด้วยสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึงนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้แบบยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ได้มาตรฐานของท้องถิ่น และให้บริการข่าวสารสารสนเทศแก่ชุมชนและสังคมรอบด้าน

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะ; การใช้เทคโนโลยี; สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

Abstract

This research aimed to 1) Study the condition, problem and treat of students 2) establish strategies for supporting the potential to use information technology to learn for students. The samples were undergraduates in major of Interdisciplinary courses for local development of Chaiyaphum Rajabhat University who are studying in the 2015 academic year, 9 generation, 240 persons; they were selected By Krejcie and Morgan' table and compared the proportion of the population using stratified random sampling proportionately. The tools used in quantitative research questionnaires to study current

conditions, problems and hinders to strengthen the competencies required to use information technology for student learning. And tools used in qualitative research were Issues include in-depth interviews Issues and focus group discussions with the management learning center.

The results showed that:

1. Problems and hinders potential to use information technology to learn for students in major of Interdisciplinary for local development Chaiyaphum Rajabhat University found that the overall level of student opinion on the current condition of the capacity building required to use information technology for student learning at a moderate level. There are moderate comments on all sides. Problems and hinders the capacity building potential to use information and communications technology for student learning. The analysis of open-ended questionnaires and in-depth interviews found that overall, the opinions of administrative center and student were inconsistent. Which can be summarized as follows: slow internet connection/ internet access to remote areas not reached low of communication. As a poor student computer use. Do not use computers and no have basic to use computers lack a consultant to advise on media, technology or computers of the guide and how to use it. seldom have time to learn it to make a living. Lack of skills in the use of IT, have a faith in information technology at work is not about technology, it is not important, medium of instruction is out of dated. Equipment not in use. Out of dated equipment and elderly students. Using a computer no knowledge of computers. The lack of research on the computer and Internet. Teaching disproportionate number of students, lack of care and access to information about the use of students. students of different ages. Both young age and the elderly, the teaching objectives or learning problems in communication between the two groups.

2. The results of the potentiality study of major of Interdisciplinary for local development Chaiyaphum Rajabhat University found that graphically illustrate the status indicators in that direction have been revised strategy. (Unfavorable and soft) showed, major of Interdisciplinary for local development Chaiyaphum Rajabhat University are obstacles in the implementation of external factors. The agency also has its weaknesses and to develop new strategies need to be developed focused strategies. By

reducing vulnerability and avoid obstacles can be defined as a strategy to strengthen the competencies potential to use information technology for student learning. Interdisciplinary for local development Chaiyaphum Rajabhat University have 4 strategic include the following : 1. strategic to develop the curriculum and strategic learning process to develop the students have the potential according to the needs of the country. 2. strategic the development potential of students to the society of lifelong learning is sustainable. 3. strategic to reform the Management instructional materials and technology, including innovations for sustainable learning. 4. strategic manage the learning environment to learn of local resources and information service to the community and social aspects.

Keywords: The Strategies to Enhance Competencies; Using Information and Communication Technology for Learning

1. บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคแห่งสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ ส่งผลให้การใช้ความรู้เป็นตัวขับเคลื่อนหลักให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานความรู้ ประกอบด้วย นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสภาพแวดล้อมทางสังคม องค์ประกอบเหล่านี้จะต้องอาศัยสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในการพัฒนาสังคมการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาของประเทศชาติเพราะเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้ว สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพตามความต้องการ

ของประเทศ ดังนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันอุดมศึกษา (The Brooker Group, 1999) ในส่วนของแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ของกระทรวงศึกษาธิการ มีเป้าหมาย “ยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรมในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย โดยใช้กลไกของธรรมาภิบาลการเงินกับมาตรฐาน และเครือข่ายอุดมศึกษาบนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความหลากหลายและเอกภาพเชิงระบบ” (Office of the Higher Education Commission, 2008)

โดยมีมาตรการที่สำคัญอันหนึ่ง คือ การพัฒนา นักศึกษาระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้มี ทักษะและคุณภาพตรงกับความต้องการของภาค อุตสาหกรรม โดยเน้นการพัฒนาความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือ การจัดทำ แหล่งเรียนรู้ รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดชุมชน ออนไลน์

สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา ท้องถิ่น เป็นสาขาวิชาหนึ่งของคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ วัตถุประสงค์ ของหลักสูตรเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปในท้องถิ่นและ เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย ได้เข้ามาศึกษา ปัจจุบันมีนักศึกษากำลัง ศึกษาอยู่ 577 คน รวม 3 จังหวัด 14 ศูนย์เรียนรู้ คือ ชัยภูมิ นครราชสีมาและขอนแก่น (Faculty of Humanities and Social Sciences, 2014)

เนื่องจากนักศึกษามีความหลากหลาย ทั้งพื้นฐานความรู้ แนวคิด อายุ ความเชื่อ และ ส่วนใหญ่อยู่ห่างไกล ขาดทักษะการติดต่อสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเทคโนโลยีและการ สื่อสารเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็น ปัจจัยสำคัญที่ทำให้คุณภาพและสมรรถภาพ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้อยู่ใน ระดับยังไม่น่าพึงพอใจ การดำเนินการที่ผ่านมา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูล และการใช้โปรแกรมต่างๆ ในการทำงานหรือ

กิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ขาดความรู้ในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ขาดทักษะ และความรู้ในการใช้โปรแกรมสนทนาหรือติดต่อ สื่อสารบนสังคมเครือข่าย ขาดความรู้ในการใช้ โปรแกรมประมวลผลคำ จึงส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ และคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวม ซึ่งจากการสอบถามและรายงานการ ประชุมทำให้ทราบว่า นักศึกษาไม่สามารถปฏิบัติ ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา ที่พึงปฏิบัติ และพบว่า เรื่องการให้บริการยังต้องมีการปรับปรุงอยู่หลายประเด็น โดยเฉพาะเรื่อง ของการให้ข้อมูล ความรู้ รวมทั้งข่าวสารจำเป็น และการให้บริการแก่นักศึกษายังไม่ทั่วถึง และไม่ เป็นปัจจุบัน ทำให้นักศึกษาเสียประโยชน์ จากความไม่รู้และล่าช้าในเรื่องเกี่ยวกับสารสนเทศ ต่างๆ

จากความเป็นมาและความสำคัญของ ปัญหาดังกล่าวข้างต้น หากมีแนวทางในการ เสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มี คุณภาพและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จะทำให้นักศึกษาได้รับประโยชน์จากข่าวสารที่ จำเป็นและได้รับบริการด้านต่างๆ อย่างทั่วถึง แนวทางหนึ่งในการพัฒนาดังกล่าว คือ การสร้าง ยุทธศาสตร์ที่จะใช้เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินการ เสริมสร้างสมรรถนะ การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมี ระบบ มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากร ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพของ

นักศึกษา งานประเมินผลของแผนงานและงานประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ จึงมีความสนใจที่จะสร้างยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา สาขาวิชาสหวิทยาการ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการนักศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดและนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางการควบคุมภายในให้มีความสอดคล้องกับพันธกิจของคณะและมหาวิทยาลัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคต่อการเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา สาขาวิชาสหวิทยาการ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

2. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา สาขาวิชาสหวิทยาการ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคต่อการเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการ

เรียนรู้ของนักศึกษา 2) สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคต่อการเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา 3) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา สาขาวิชาสหวิทยาการ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ดังนี้ 1) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก ประเด็นการสนทนากลุ่ม 2) นำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และให้ที่ปรึกษาตรวจสอบ 3) จัดเตรียมเครื่องมือฉบับใช้จริง 4) ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามแผนที่วางไว้ และเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์เนื้อหา 5) นำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 4 และข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลสารสนเทศจากการวิจัยขั้นที่ตอนที่ 1 นำมาจัดทำเป็นประเด็นการสนทนากลุ่ม 6) จัดสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา พัฒนาเป็นยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม มีวิธีการดังนี้ ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษา เตรียมเครื่องมือและเอกสารที่ใช้ในการวิจัย พร้อมเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตนเอง และขอความร่วมมือโดยการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และรายละเอียดในการตอบแบบสอบถาม แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง แล้วบันทึกข้อมูล เก็บรวบรวมแบบสอบถาม พร้อมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทุกชุดตามจำนวนที่กำหนด การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

การสัมภาษณ์เชิงลึก 1) เตรียมแบบสัมภาษณ์เชิงลึกไปสัมภาษณ์เชิงลึกกับตัวแทนนักศึกษา จำนวน 14 คน และตัวแทนผู้ให้บริการทางการเงินและบริการ จำนวน 14 คน 2) ผู้วิจัยเข้าพบกับตัวแทนนักศึกษา จำนวน 14 คน และตัวแทนผู้ให้บริการทางการเงินและบริการทางการศึกษา จำนวน 14 คน พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยพร้อมทั้งขอความร่วมมือและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยตนเอง พร้อมกับบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยการจดบันทึก

การสนทนากลุ่ม จัดให้มีการสนทนากลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ผู้บริหารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ผู้อำนวยการศูนย์เรียนรู้ อาจารย์นักวิชาการศึกษา ผู้ให้บริการทางการเงินและบริการทางการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งหมด 15 คน และปรับปรุงยุทธศาสตร์เสริมสร้างสมรรถนะ

ที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศฯ ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหา กับสิ่งที่ต้องการวัด (IOC) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร IOC 2) การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีของ Cronbach 3) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่และร้อยละ 4) การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศฯ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และ 6) การสังเคราะห์เนื้อหาของยุทธศาสตร์

4. สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคต่อการเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

1.2 ปัญหาและอุปสรรคต่อการเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยภาพรวม ระดับความคิดเห็นของนักศึกษา

อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

1.3 ผู้บริหารศูนย์เรียนรู้และ นักศึกษามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ซึ่งสามารถสรุปประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้ สัญญาณอินเทอร์เน็ตช้า / สัญญาณอินเทอร์เน็ตยังเข้าไม่ถึงพื้นที่ห่างไกล ขาดอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ นักศึกษาฐานะยากจนมีพื้นฐานการใช้คอมพิวเตอร์น้อย ขาดที่ปรึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยี ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้อินเทอร์เน็ต มีพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศน้อย สื่อการเรียนการสอนเก่า อุปกรณ์ไม่อยู่ในสภาพใช้งาน นักศึกษาที่มีอายุสูงใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น สื่อการสอนไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา นักศึกษามีความแตกต่างของวัยที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก มีปัญหาและอุปสรรคที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอยู่หลายประเด็น ทั้งเรื่องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่องของหลักสูตร เรื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องสภาพแวดล้อมการเรียนรู้อย่างเหมาะสม เรื่องการเอาใจใส่ดูแลเรื่องการใช้งาน และการเข้าถึงข้อมูลของนักศึกษา การให้บริการ และการให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆ ฯลฯ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ให้นักศึกษาสะท้อนออกมาดังกล่าว หากครูผู้สอนสามารถบริหารจัดการกับจิตวิทยาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ทั้งในเรื่องบุคคล สื่อการเรียนรู้อย่างดีทั้งด้านกายภาพและจิตภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ย่อมทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะ จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพตามความต้องการของประเทศ การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน การปฏิรูประบบการบริหารจัดการเรียนการสอน ด้วยสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึงนวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้แบบยั่งยืน และการจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ได้มาตรฐานของท้องถิ่นและให้บริการข่าวสารสารสนเทศแก่ชุมชนและสังคมรอบด้าน

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะจำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคต่อการเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลางมีปัญหาและอุปสรรคที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอยู่หลายประเด็น ทั้งเรื่องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่องของหลักสูตร เรื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องสภาพแวดล้อมการเรียนรู้อย่างเหมาะสมเรื่องการเอาใจใส่ ดูแลเรื่องการใช้งาน

และการเข้าถึงข้อมูลของนักศึกษา การให้บริการ และการให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆ ฯลฯ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักศึกษาสะท้อนออกมาดังกล่าว ปัจจัยที่สำคัญและควบคู่กับการเรียนการสอน คือ จิตวิทยาการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายที่ครูผู้สอนจะสอน หากครูผู้สอนสามารถบริหารจัดการกับจิตวิทยาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ทั้งในเรื่องบุคคล สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สภาพสิ่งแวดล้อมทั้งด้านกายภาพและจิตภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ย่อมทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Knowles (1978) ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นวัยผู้ใหญ่ พอที่จะสรุปโดยมีสาระสำคัญดังนี้

- 1) ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากว่าการเรียนรู้นั้น ตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา และจะเกิดความพึงพอใจ เพราะฉะนั้นควรจะมีการเริ่มต้นชักจูงอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมทั้งหลาย เพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดความสนใจซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพ
- 2) สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life Situations) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน (Life Centered) ดังนั้นการจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ควรยึดถือเอาสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญในการ

จัดการเรียนการสอน 3) การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้น หลักสำคัญของการศึกษาผู้ใหญ่ คือ การวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียดว่ามีส่วนไหนของประสบการณ์ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้าง แล้วจึงหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป 4) ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self Directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ คือ การมีความรู้สึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของครู อาจารย์ หรือนักการศึกษาผู้ใหญ่ จึงอยู่ในกระบวนการสืบหา หรือสืบค้นคำตอบร่วมกันกับผู้เรียนมากกว่าการทำหน้าที่ส่งผ่านหรือเป็นสื่อสำหรับความรู้แล้วทำหน้าที่ประเมินผลว่าผู้เรียนคล้อยตามหรือไม่เพียงใด 5) ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น ฉะนั้นการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้องมีการจัดเตรียมการในด้านนี้อย่างดีพอ เช่น รูปแบบของการเรียนการสอน เวลาที่ทำการสอน สถานที่สอน การที่จะสอนผู้ใหญ่จะประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง คือ การมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่า ต้องการจะให้เกิดอะไรกับผู้เรียนที่เป็นวัยผู้ใหญ่ โดยทั่วไปมักจะมีความคาดหวังว่า การสอนของผู้สอนจะทำให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จากไม่รู้เป็นรู้ จากไม่เข้าใจเป็นเข้าใจได้หรือไม่

2. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของ สาขาวิชาสหวิทยาการ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่า กราฟแสดง สถานภาพชี้ไปในทิศทางที่ต้องปรับกลยุทธ์เชิงรับ (ไม่เอื้อและอ่อน) แสดงให้เห็นว่า สาขาวิชา สหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัย ราชภัฏชัยภูมิ มีอุปสรรคในการดำเนินการจาก ปัจจัยภายนอก และยังมีจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุง พัฒนา จึงต้องปรับกลยุทธ์ในการพัฒนาเน้น กลยุทธ์เชิงรับ โดยลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยง อุปสรรค สามารถกำหนดได้เป็นยุทธศาสตร์การ เสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา สาขา สหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น 4 ยุทธศาสตร์ 20 กลยุทธ์ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ ตามความต้องการของประเทศ การพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอด ชีวิตอย่างยั่งยืน การปฏิรูประบบการบริหารจัดการ เรียนการสอนด้วยสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้แบบยั่งยืน และการ จัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้เป็นแหล่ง เรียนรู้ที่ได้มาตรฐานของท้องถิ่นและให้บริการ ชาวสารสนเทศแก่ชุมชนและสังคมรอบด้าน

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การวิจัยครั้งนี้ได้ ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของ

นักศึกษาในแต่ละศูนย์เรียนรู้ใน 3 ประเด็นคือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ ทั้งนี้หาก ผู้บริหารตระหนักและเห็นความสำคัญของข้อมูล ดังกล่าวและนำไปเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผน ในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพแล้ว จะส่งผลดีต่อคุณภาพของ นักศึกษา

1.2 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา ส่วนใหญ่มีความรู้และทักษะในเรื่องการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ในทุกประเด็น อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะความรู้พื้นฐาน ของการใช้คอมพิวเตอร์ มีความรู้และทักษะ อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ต้องมีการส่งเสริม และพัฒนาความรู้และทักษะด้วยกระบวนการ ต่างๆ ต้องส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.3 ควรจัดให้มีคลินิกการให้คำปรึกษา เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ในทุกภาคส่วน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนารูปแบบการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้เป็นรูปแบบสำหรับ การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสาขา วิชาและมหาวิทยาลัยที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการนำยุทธศาสตร์ที่ได้ จากการวิจัยในครั้งนี้ ไปใช้จริงและเก็บข้อมูล สรุปผลและรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อเป็นการ ยืนยันข้อมูลเชิงประจักษ์

References

- Boapanao, S. (2012). A study of the Performance of Information Technology and Communication for Learning of Undergraduate Students. Rajamangala University of Technology Rattanakosin Wang Klai Kangwol University. *Veridian E-Journal*, 5(1).
- Knowles, M.S. (1975). *The Modern Practice of Adult Education : Andragogy Versus Pedagogy*. New York : Association press.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Office of the Higher Education Commission. (2008). *The Results of the Survey on Information on Promotion and Development of Service System to Support Students for Learning in Higher Education Institutions*. Under the Office of the Higher Education Commission Bangkok.

